

סימולציה 7 - הסברים לפרק 6 חשיבה מילולית

מפתח תשובות נכונות

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
תשובה	(2)	(3)	(3)	(2)	(1)	(4)	(4)	(2)	(1)	(3)

שאלה	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
תשובה	(3)	(3)	(3)	(2)	(2)	(4)	(4)	(3)	(3)	(2)

שאלה	21	22	23
תשובה	(3)	(1)	(2)

הסברים

אנלוגיות (שאלות 1-6)

1. השאלה : זומן : התייצב -

היחס : מישהו התייצב מכיוון שזומן על ידי אחר.
מישהו ב' מכיוון שהוא א' על ידי מישהו אחר.

תשובה (1) : נרדם : ישן. האם מישהו ישן מכיוון שנרדם על ידי מישהו אחר? לא. נרדם הוא מי ש'התחיל' להיות ישן, או דרך אחרת לומר זאת היא כי מי שנרדם נכנס למצב של שינה.

תשובה (2) : הוסה : נדס. האם מישהו נדס מכיוון שהוסה על ידי מישהו אחר? כן. הוסה הוא מי שהושתק ונדס הוא מישהו שהשתתק.

תשובה (3) : חימם : התחמם. האם מישהו התחמם מכיוון שחימם על ידי מישהו אחר? לא. מישהו התחמם מכיוון שחומם על ידי מישהו אחר.

תשובה (4) : התיישב : קם. האם מישהו קם מכיוון שהתיישב על ידי מישהו אחר? לא. התיישב הוא מי שעשה פעולה הפוכה מלקום (קם).

תשובה (2).

2. השאלה : מוחשי : לחוש - (מוחשי = הנקנה עם הדברים הנתפסים בחושים, קונקרטי, גשמי, ממש)

היחס : מוחשי הוא מה שניתן לחוש אותו.
א' הוא מה שניתן ב' אותו.

תשובה (1) : ארוך : לקצר. האם ארוך הוא מה שניתן לקצר אותו? כן...
אולם משהו מוחשי מוגדר כמשהו אשר ניתן לחוש אותו (בניגוד למה שאינו מוחשי, כלומר מופשט, אשר לא ניתן לחוש אותו). ארוך אינו מוגדר כמה שניתן לקצר אותו.

תשובה (2) : פעיל : לפעול. האם פעיל הוא מה שניתן לפעול אותו? לא. משהו פעיל הוא מה שפועל.

תשובה (3) : מדיד : למדוד. האם מדיד הוא מה שניתן למדוד אותו? כן.

תשובה (4) : סתום : להבין. האם סתום הוא מה שניתן להבין אותו? לא. (סתום = לא ברור ; מעורפל) מה שסתום לא ניתן להבין.

תשובה (3).

סימולציה 7 - הסברים לפרק 6 חשיבה מילולית

3. השאלה: **צעקה** : קול -

היחס : **צעקה** היא קול גבוה/חזק.
א' הוא ב' גבוה/חזק/גדול.

תשובה (1): כסף : ממון. האם **כסף** הוא **ממון** גבוה? לא. **ממון** הוא **כסף** (הערה: ממון רב הוא הרבה כסף).

תשובה (2): למכביר : הרבה. האם **למכביר** הוא **הרבה** גבוה? לא. פירוש המילה **למכביר** הוא **הרבה** (ממשהו). דוגמה: המורה נתן שעורי בית למכביר.

תשובה (3): מהר : קצב. האם **מהר** הוא **קצב** גבוה? כן.

תשובה (4): מחר : זמן. האם **מחר** הוא **זמן** גבוה? לא. **מחר** הוא תיאור של **זמן** מסוים.

תשובה (3).

4. השאלה: **להסביר** : להבין -

היחס : **להסביר** היא פעולה שמטרתה לגרום לאחר **להבין**.
מטרתה של הפעולה **א'** היא לגרום לאחר **ב'**.

תשובה (1): לבשל : לאכול. האם מטרת הפעולה **לבשל** היא לגרום לאחר **לאכול**? לא. **לבשל** זו פעולה שמטרתה **לאפשר לאכול** (לא בהכרח לאחר), ולא לגרום לאכול.

תשובה (2): להרדים : לישון. האם מטרת הפעולה **להרדים** היא לגרום לאחר **לישון**? כן.

תשובה (3): ליילד : לחיות. האם מטרת הפעולה **ליילד** היא לגרום לאחר **לחיות**? לא. **ליילד** היא פעולה שמטרתה לעזור למישהו אחר **ללדת**, אבל אין היא **גורמת** למישהו לחיות [שכן (בתקווה) הוא חי גם לפני שנולד/יצא לאוויר העולם].

תשובה (4): להתאמץ : להצליח. האם מטרת הפעולה **להתאמץ** היא לגרום לאחר **להצליח**? לא. **להתאמץ** היא פעולה שמטרתה לגרום **לעצמך להצליח**.

תשובה (2).

5. השאלה: **זלזל** : ענף - (זלזל = ענף דק)

היחס : **זלזל** הוא **ענף דק/קטן**.
א' הוא **ב'** קטן.

תשובה (1): פשפש : שער. האם **פשפש** הוא **שער** קטן? כן.

תשובה (2): אדווה : ים. האם **אדווה** היא **ים** קטן? לא. **אדווה** היא גל קטן.

תשובה (3): אולם : חדר. האם **אולם** הוא **חדר** קטן? לא. **אולם** הוא **חדר** גדול.

תשובה (4): גלגל : מכונית. האם **גלגל** הוא **מכונית** קטנה? לא. **גלגל** הוא חלק מה**מכונית**.

תשובה (1).

סימולציה 7 - הסברים לפרק 6 חשיבה מילולית

6. השאלה: **אצבעות : זרת -**

היחס : זרת היא אחת מהאצבעות.

ב' זה אחד מ-א' וכן סוג מסוים של א'.

תשובה (1): ריהוט : רהיט. האם **רהיט** זה אחד מה**ריהוט**? כן, אולם מכיוון שהוא אינו סוג מסוים של **ריהוט**, הרי שזו אינה התשובה הנכונה.

תשובה (2): מזון : ארוחה. האם **ארוחה** היא אחת מה**מזון**? לא. **בארוחה** מגישים וצורכים **מזון**.

תשובה (3): כלבים : כלב. האם **כלב** הוא אחד מה**כלבים**? כן, אולם מכיוון שהוא אינו סוג מסוים של **כלב**, הרי שזו אינה התשובה הנכונה.

תשובה (4): חושים : מישוש. האם **מישוש** הוא אחד מה**חושים**? כן.

תשובה (4).

הבנה והסקה (שאלות 7-17)

7. **השאלה**: עופר מעצב ומוכר אופניים חשמליים. עופר הבחין שבשנתיים האחרונות מכר יותר אופניים אדומים מאופניים שאינם אדומים, מכך הסיק שאנשים מעדיפים את הצבע האדום יותר מכל צבע אחר.

איזה מהנתונים הבאים **מחליש** את מסקנתו?

פתרון: נעבור על התשובות המוצעות ונפסול כל תשובה שאינה מחלישה את מסקנתו של עופר:

תשובה (1): בחנות הסמוכה לחנותו של עופר, המוכרת אופניים רגילים, נמכרו בשנתיים האחרונות יותר אופניים אדומים מכל צבע אחר

התשובה אינה נכונה, שכן תשובה זו מחזקת את מסקנתו של עופר. זוהי דוגמה נוספת לכך שאנשים מעדיפים את הצבע האדום על פני צבעים אחרים ועל כן מחזקת את המסקנה שאנשים מעדיפים את הצבע האדום.

תשובה (2): עופר מייצר אופניים בשלושה צבעים נוספים - ירוק, צהוב, כחול

התשובה אינה נכונה, שכן היא אינה מחזקת ואינה מחלישה את מסקנתו של עופר. נתון זה אינו מתייחס לצבעים שאנשים מעדיפים אלא לצבעי האופניים שעופר מחזיק בחנותו ועל כן לא ניתן להסיק מכך דבר לגבי הצבעים המועדפים על ידי הקונים.

תשובה (3): בני אדם נוטים לייחס לחפצים שצבעם אדום אזהרה מפני סכנה

התשובה אינה נכונה, שכן היא אינה מחזקת ואינה מחלישה את מסקנתו של עופר. אמנם במבט ראשון נדמה כי התשובה מחלישה את מסקנתו של עופר, שכן היא מספקת הסבר חלופי לסיבה שבגנותה אנשים קונים יותר אופניים אדומים מאשר כל צבע אחר, אך לא ידוע אם אנשים הנוטים לייחס לחפצים שצבעם אדום אזהרה מפני סכנה גם מעדיפים משום כך לקנות מוצרים אדומים. מכאן שלא ניתן לקבוע כי תשובה זו מחלישה את המסקנה.

תשובה (4): באופניים האדומים מותקנת סוללה איכותית יותר מן האופניים שבצבעים אחרים

זו התשובה הנכונה, שכן היא מחלישה את מסקנתו של עופר. נתון זה מספק הסבר חלופי להעדפת אופניים אדומים על פני צבעים אחרים, שאינה נעוצה בצבע עצמו: אנשים קונים אופניים אדומים יותר מאשר בכל צבע אחר משום שהסוללה המותקנת בהן איכותית יותר, ולא משום שהם מעדיפים את הצבע האדום על פני הצבעים האחרים.

תשובה (4).

סימולציה 7 - הסברים לפרק 6 חשיבה מילולית

8. השאלה: כאשר חזרו מאי ובן מהטיול, אמר בן לחברתם עידן שהטיול היה נהדר, ואילו מאי אמרה לה כי הטיול היה נחמד. עידן ביקשה להבין את פשר הפער שבין הנאתו של בן מהטיול לבין הנאתה של מאי מהטיול, ומאי ענתה: "הוא טייל איתי, ואילו אני טיילתי אתו".

למה רומזת מאי בדבריה?

פתרון: זוהי שאלת משל נמשל ובה אנו נשאלים לכוונת המשל. תחילה נבין בעצמנו את כוונתה של מאי, ולאחר מכן נבדוק תשובות במטרה למצוא תשובה התואמת את ההבנה אליה הגענו. כשמאי אומרת "הוא טייל איתי" בהתייחסותה לאמירתו של בן שהטיול היה נהדר, כוונתה היא שלטייל עמה זה נהדר. כשמאי אומרת "ואילו אני טיילתי אתו" בהתייחסה לאמירתה שהטיול היה נחמד, כוונתה היא שלטייל עם בן זה נחמד. כלומר, טיול בחברתה מוצלח יותר מטיול בחברת בן.

תשובה (2).

9. השאלה: חלקיקי ניטרנו הם חלקיקים המגיעים מן החלל במהירות הקרובה למהירות האור, והם אינם מקיימים אינטראקציה כמעט עם שום חומר. עובדות אלו מהוות הן יתרון והן חיסרון מבחינת אסטרופיזיקאים. מחד, ביכולתם של הניטרנו לנוע מרחקים עצומים ביקום דרך חומרים שונים מבלי לאבד את המידע שהם נושאים לגבי מקור היווצרם. מאידך, האינטראקציה המעטה שלהם עם החומר מציבה קושי רב לגלותם.

לפי האמור לעיל, איזה מהטענות הבאות אינה משתמעת מהפסקה?

פתרון: נעבור על התשובות ונפסול תשובות המשתמעות מהפסקה:

תשובה (1): כאשר חלקיקי ניטרנו מקיימים אינטראקציה עם חומר כלשהו הם מעבירים אליו חלק מהמידע שהם נושאים

זו התשובה הנכונה, שכן היא אינה משתמעת מהאמור בפסקה. בפסקה נכתב כי חלקיקי ניטרנו כמעט ולא מקיימים אינטראקציה עם שום חומר, ואכן נאמר בשורה האחרונה שמיעוט האינטראקציות של החלקיקים עם החומר מציב קושי בגילוי החלקיקים, אך לא משתמע מכך שהאינטראקציה עם חומר כלשהו מעבירה אליו חלק מהמידע שהם נושאים. כמו כן, המידע שחלקיקי הניטרנו נושאים הוזכר בהקשר למהירותם הגבוהה ולא בהקשר לאינטראקציות שהם מקיימים עם חומרים אחרים.

תשובה (2): על מנת לגלות חלקיקי ניטרנו יש צורך בחומר שיקיים אינטראקציה איתם

התשובה אינה נכונה, שכן היא משתמעת מהפסקה. בפסקה נאמר שהאינטראקציה המעטה של חלקיקי ניטרנו עם חומרים אחרים מציבה קושי רב לגלותם, ומכאן שאילו היו לחלקיקי ניטרנו יותר אינטראקציות עם חומרים אחרים הרי שהיה קל יותר לגלות אותם. לפיכך משתמע שהאינטראקציה של חלקיקי הניטרנו עם חומרים אחרים מאפשרת לגלותם.

תשובה (3): העובדה שחלקיקי הניטרנו נעים במהירות הקרובה למהירות האור מקשה על מדענים לגלותם התשובה אינה נכונה, שכן היא משתמעת מהפסקה.

אני לא מסכימה שתשובה 3 משתמעת מהפסקה. "מרחקים עצומים" מתקשר ל"מהירות האור" (גם על זה אפשר להתווכח), וזה מוצג בפסקה כאלמנט שעוזר לחלקיקים לא לאבד מידע, לכן עוזר לאסטרופיזיקאים. גם אז, המרחקים העצומים בפני עצמם הם לא מה שמקל על האסטרופיזיקאים, אלא מרחק רב דרך חומרים מבלי לאבד מידע. מובן שנאמר שמהירותם הגבוהה מהווה חיסרון ויתרון עבור אסטרופיזיקאים, אך לא ניתן להסיק מכך שזו מקשה על גילויים.

תשובה (4): אסטרופיזיקאים מעוניינים ללמוד על המקור שממנו מגיעים חלקיקי הניטרנו

התשובה אינה נכונה, שכן היא משתמעת מהפסקה. תשובה זו אינה משתמעת מחלק ספציפי בפסקה, אלא מהלך הרוח שלה. אם בפסקה מדובר על מאפייני חלקיקי הניטרנו בהקשר של חסרונותיהם ויתרונותיהם באיסוף מידע על ידי אסטרופיזיקאים, הרי שאלו מעוניינים לאסוף מידע וללמוד על המקור ממנו מגיעים החלקיקים.

גם כאן לדעתי התשובה לא ממש משתמעת, לפחות לא לפי רוח הבחינה כיום.

תשובה (1).

10. **השאלה:** שילוב של הטענות הבאות יוצר סתירה. השמטה של איזו מהטענות **תבטל** את הסתירה?

(1) רחל גבוהה יותר מלאה

(2) שרה גבוהה יותר מרבקה

(3) שרה גבוהה יותר מרחל, אך נמוכה מלאה

(4) רבקה גבוהה יותר מלאה, אך נמוכה משרה

פתרון: זוהי שאלה כללים. על מנת למצוא השמטה של איזו תשובה תבטל את הסתירה "נסתיר" כל פעם אחת מן התשובות ונבדוק אם התשובות שנותרו יוצרות סתירה. אם ההשמטה של התשובה מותירה סתירה בין שלוש התשובות שנותרו, הרי שהיא אינה התשובה הנכונה; ואם הסרת התשובה יוצרת היגיון בין שלוש התשובות שנותרו, הרי שהיא התשובה הנכונה.

נסיר את תשובה (1):

על פי תשובה (2), שרה גבוהה מרבקה. נסמן את המידע באופן שיקל על בדיקת התשובות: שרה < רבקה. על פי תשובה (3) שרה גבוהה מרחל ונמוכה מלאה, נסמן: לאה < שרה < רחל. על פי תשובה (4) רבקה גבוהה מלאה ונמוכה משרה, נסמן: שרה < רבקה < לאה. כפי שניתן לראות, על פי תשובה (3) לאה גבוהה משרה, ואילו על פי תשובה (4) לאה נמוכה ממנה. מכאן שבהסרת תשובה (1) יש סתירה בין התשובות שנותרו ועל כן תשובה (1) אינה התשובה הנכונה.

לאחר הסרת תשובה (1) מצאנו כי קיימת סתירה בין תשובה (3) ובין תשובה (4). מכאן ניתן להסיק כי יש להסיר אחת מהן על מנת לבטל את הסתירה. לכן נדלג על הסרת תשובה (2) וננסה ישר להסיר את תשובה (3):

על פי תשובה (1), רחל גבוהה מלאה, נסמן: רחל < לאה.

על פי תשובה (2), שרה גבוהה מרבקה, נסמן: שרה < רבקה.

על פי תשובה (4) רבקה גבוהה מלאה ונמוכה משרה, נסמן: שרה < רבקה < לאה.

כעת ניתן לראות כי הנתונים שבתשובה (2) תואמים בדיוק את הנתונים שבתשובה (4), ושלא מתקיימת סתירה בין הנתון שבתשובה (1) לבין הנתונים שבתשובות (2) ו-(4), שכן אין מניעה שרחל גבוהה יותר מלאה אם שרה ורבקה גבוהות ממנה גם הן. מכיוון שלא נוצרה סתירה בין התשובות כאשר הסרנו את תשובה (3) הרי שזו התשובה הנכונה.

תשובה (3).

11. **השאלה:** "חבילת שרשרת" היא חבילה שמצורפות לה הוראות בנוגע להפצתה הלאה.

אייל קיבל חבילת שרשרת וכעבור שלושה חודשים קיבל אותה שוב מליאת.

בהנחה כי כל מי שקיבל את החבילה, מילא אחר ההוראות שצורפו אליה, איזו מן ההוראות הבאות יכולה להיות ההוראה על החבילה שקיבל אייל?

פתרון: זוהי שאלת כללים ובה נתון תרחיש ועלינו למצוא כלל שיכול להתאים לו. המידע שברשותינו הוא שהחבילה נמסרה לאייל פעמיים בהפרש של שלושה חודשים, כאשר בפעם השנייה אייל קיבל את החבילה מליאת. נעבור על התשובות המוצעות ונפסול תשובות המכילות כללים אשר סותרים את מידע זה. התשובה הנכונה תהיה זו שתתאים את המקרה המתואר בנתונים.

תשובה (1): שלח את החבילה למכר מאותו המין

התשובה אינה נכונה. אייל קיבל חבילה מליאת, כאשר אייל הוא בן וליאת היא בת, ולכן לא יתכן שהכלל קובע שיש להעביר את החבילה למכר מאותו מין.

תשובה (2): שלח את החבילה לקרוב משפחה הצעיר ממך

התשובה אינה נכונה. העברת החבילה לאדם צעיר יותר משמעותה שגילו של מקבל החבילה יורד ככל שהחבילה עוברת בין האנשים. במצב כזה לא יתכן שהחבילה תחזור למישהו בשנית, שכן אם אייל

סימולציה 7 - הסברים לפרק 6 חשיבה מילולית

העביר את החבילה למי שצעיר ממנו, וזה העביר אותה למישהו שצעיר ממנו וכך הלאה עד שהחבילה הגיעה לליאת, הרי שליאת צעירה מאייל. ליאת בתורה חייבת להעביר את החבילה למישהו צעיר ממנה, כאשר אייל בהכרח מבוגר ממנה, שכן החבילה היתה אצלו לפני כן. מכאן שאם זה הכלל להעברת החבילה הרי שאייל לא יוכל לקבל את החבילה פעמיים.

תשובה (3): שלח את החבילה לאחד מחבריך חוגג יום הולדת בחצי השנה הקרובה

זו התשובה הנכונה. ייתכן שאייל חוגג יום הולדת בטווח של שלושת החודשים בהם הספיק לקבל את החבילה פעמיים. נניח למשל כי לאייל יש יום הולדת בחודש דצמבר והוא קיבל את החבילה בפעם הראשונה בחודש יוני, חצי שנה לפני יום הולדתו, הרי שהוא יוכל לקבל אותה שוב בחודש ספטמבר, שלושה חודשים לאחר מכן, שכן אייל עדיין חוגג יום הולדת בחצי השנה הקרובה לחודש בו קיבל את החבילה.

תשובה (4): שלח את החבילה למישהו הגבוה ממך בסנטימטר אחד לפחות

התשובה אינה נכונה. בדומה להסבר לתשובה (2), גם כאן העברת החבילה למישהו גבוה יותר משמעותה עלייה בגובה מקבל החבילה ככל שהחבילה עוברת בין יותר אנשים, מה שלא מאפשר לחבילה לחזור למישהו פעמיים.

תשובה (3).

12. השאלה: מדינת רוריטניה החליטה לצאת במסע ההסברה לתושביה בנושא שיפור היחס כלפי נותני שירות, וזאת בשל מקרי האלימות הרבים שהתרחשו לאחרונה כלפי רופאות ורופאים בבתי החולים. בריאיון עיתונאי אמר יו"ר הקונגרס: "איני מבין כיצד הגענו למצב הזה, הרי רוריטני אשר צריך להזכיר לו מהם נימוסים, משול לדג שצריך להזכיר לעצמו כיצד לשחות בים".

איזו מהטענות הבאות מתאימה לשקף את דבריו של יו"ר הקונגרס?

פתרון: זוהי שאלת משל נמשל. לפי דברי יו"ר הקונגרס לא צריך להזכיר לרוריטני מהם נימוסים כמו שדג לא צריך להזכיר לעצמו כיצד לשחות, כי מובן מאליו שהוא זוכר איך עושים זאת, שכן ידע זה קיים בו מעצם היותו דג. על פי אותו עיקרון רוצה לומר יו"ר הקונגרס שהתנהגות מנומסת מובנת מאליה לרוריטני.

תשובה (3).

13. השאלה: מבקר הטלוויזיה _____ פרשן הספורט החדש, בכותבו: "נוכחותו הטלוויזיונית של הפרשן החדש נעה בין הפגנת _____ לבין גילויי _____".

פתרון: נבדוק את התשובה הראשונה ובאמצעותה ננתח את המשפט:

תשובה (1): מבקר הטלוויזיה **הפגין זלזול** בפרשן הספורט החדש, בכותבו: "נוכחותו הטלוויזיונית של הפרשן החדש נעה בין הפגנת **בקיאות** לבין גילויי **מקצועיות**".

תמצות: בחלקו הראשון של המשפט נאמר כי מבקר הטלוויזיה זלזל בפרשן הספורט.

בחלקו השני מוצגים דבריו של המבקר לפיהם הפרשן בקיא ומקצועי.

דבריו של מבקר הטלוויזיה הובאו כדי לראות כיצד הפגין זלזול בפרשן הספורט, אך דבריו דווקא מפגינים כבוד כלפיו. מכאן שלא נוצר היגיון במשפט ועל כן זו אינה התשובה הנכונה.

תשובה (2): מבקר הטלוויזיה **פיאר והילל את** פרשן הספורט החדש, בכותבו: "נוכחותו הטלוויזיונית של הפרשן החדש נעה בין הפגנת **ידע רב** לבין גילויי **שרלטנות**".

תמצות: בחלקו הראשון של המשפט נאמר כי מבקר הטלוויזיה פיאר והילל את פרשן הספורט.

בחלקו השני מוצגים דבריו של המבקר לפיהם הפרשן נע בין הפגנת ידע לשרלטנות.

דבריו של מבקר הטלוויזיה הובאו כדי להראות כיצד הוא פיאר והילל את הפרשן אך בדבריו המבקר דווקא מזלזל בפרשן. מכאן שלא נוצר היגיון פנימי במשפט ועל כן זו אינה התשובה הנכונה.

תשובה (3): מבקר הטלוויזיה **הטיל דופי** בפרשן הספורט החדש, בכותבו: "נוכחותו הטלוויזיונית של הפרשן החדש נעה בין הפגנת **יהירות** לבין גילויי **מבוכה**".

סימולציה 7 - הסברים לפרק 6 חשיבה מילולית

תמצות: בחלקו הראשון של המשפט נאמר כי מבקר הטלוויזיה השמיץ את פרשן הספורט (משמעות המילה "דופי" היא פגם. הטיל בו דופי, דהיינו מצא בו פגם).
בחלקו השני מוצגים דבריו של המבקר לפיהם הפרשן נע בין יהירות לגילויי מבוכה, כלומר המבקר אמר עליו דברים שליליים.
דבריו של המבקר הובאו כדי להראות כיצד הוא השמיץ את הפרשן, ואכן בדבריו המבקר השמיץ אותו. מכאן ששני חלקי המשפט תואמים זה את זה ולכן זו התשובה הנכונה.

תשובה (3).

14. השאלה: רק יששכר ידע כי אביו המנוח התכוון להוריש את עיקר עיזבונו לאחד משני בניו: זה שקיבל ממנו סיוע כספי _____ יותר לאורך השנים. העובדה כי לאחר מותו טען בתוקף כי האב ביקש לחלק את רכושו בינו לבין אחיו _____ למידת התמיכה הכלכלית שלו בהם במהלך השנים, _____, שכן הוא האח אשר קיבל מן האב סיוע _____ במהלך חייהם.

פתרון: נבדוק את התשובה הראשונה ובאמצעותה ננתח את המשפט:

תשובה (1): רק יששכר ידע כי אביו המנוח התכוון להוריש את עיקר עיזבונו לאחד משני בניו: זה שקיבל ממנו סיוע כספי **קטן** יותר לאורך השנים. העובדה כי לאחר מותו טען בתוקף כי האב ביקש לחלק את רכושו בינו לבין אחיו **ביחס ישר** למידת התמיכה הכלכלית שלו בהם במהלך השנים, **משקפת את טבעו הנדיב**, שכן הוא האח אשר קיבל מן האב סיוע **רב יותר** במהלך חייהם.

תמצות: בחלקו הראשון של המשפט נאמר כי רק ליששכר ידוע כי אביו ייתן את רוב ירושתו (משמעות המילה "עיזבונו" היא ירושה) לבן שקיבל מהאב מעט כסף במהלך חייו.
בחלקו השני של המשפט נכתב כי יששכר טען שהאב רצה לחלק לבניו את הירושה באותו אופן בו חילק כסף לבניו במהלך חייו. כלומר, מי שקיבל יותר כסף, יקבל את רוב הירושה (זו הכוונה בביטוי "יחס ישר").
לבסוף נאמר כי יששכר הוא זה שקיבל מאביו הכי הרבה סיוע כלכלי במהלך חייו, וכי טענה זו שלו משקפת את טבעו הנדיב.

טענתו של יששכר ולפיה האב התכוון להוריש לבן שקיבל סיוע רב יותר חלק גדול יותר מהירושה משרתת אותו, שכן הוא זה שקיבל מאביו סיוע גדול יותר במהלך חייו ועל כן הוא גם יקבל יותר כסף. מכאן שטענה זו אינה משקפת את טבעו הנדיב ועל כן לא נוצר היגיון פנימי במשפט ולכן זו אינה התשובה הנכונה.

תשובה (2): רק יששכר ידע כי אביו המנוח התכוון להוריש את עיקר עיזבונו לאחד משני בניו: זה שקיבל ממנו סיוע כספי **גדול** יותר לאורך השנים. העובדה כי לאחר מותו טען בתוקף כי האב ביקש לחלק את רכושו בינו לבין אחיו **ביחס הפוך** למידת התמיכה הכלכלית שלו בהם במהלך השנים, **לא מתיישבת עם טבעו החמדני**, שכן הוא האח אשר קיבל מן האב סיוע **רב יותר** במהלך חייהם.

תמצות: בחלקו הראשון של המשפט נאמר שרק יששכר ידע כי אביו התכוון להעניק את רוב הירושה לבן שקיבל ממנו יותר כסף במהלך חייו.
בחלקו השני של המשפט טוען יששכר שהאב התכוון לחלק את רכושו בין האחים ביחס הפוך, כלומר האחר שקיבל במהלך חייו מעט כסף יקבל את רוב הירושה, ולהיפך. בסוף המשפט נאמר כי יששכר הוא בעל טבע חמדני, וכי הוא זה שקיבל את רוב הכסף מאביו במהלך חייו.

האופן שבו יששכר קבע כי יש לחלק את הירושה מביאה לכך שהוא לא יקבל את רוב הירושה, שכן הוא האח שקיבל מאביו את רוב הכסף במהלך חייו, ולכן יקבל את חלקה הקטן של הירושה. זה אכן לא מתיישב עם טבעו החמדני (שכן אדם חמדן היה דואג להשאיר אצלו את רוב הירושה). מכאן שנוצר היגיון פנימי במשפט ועל כן זו התשובה הנכונה.

תשובה (2).

סימולציה 7 - הסברים לפרק 6 חשיבה מילולית

15. **השאלה:** _____ שהמועד האחרון לתשלום אגרת השידור הוא _____, המכתב ששלחה אליי רשות השידור, ולפיו השנה יש לשלם את האגרה _____.

פתרון: נבדוק את התשובה הראשונה ובאמצעותה ננתח את המשפט:

תשובה (1): אילו אמרת לי שהמועד האחרון לתשלום אגרת השידור הוא אחד במרץ, הייתי מתפלא על המכתב ששלחה אליי רשות השידור, ולפיו השנה יש לשלם את האגרה עד תחילת חודש מרץ.

תמצות: בחלקו הראשון של המשפט נכתב שאם היית אומר לי שהמועד האחרון לתשלום אגרת השידור הוא אחד במרץ, אז הייתי מתפלא על המכתב ששלחה אליי רשות השידור. כלומר, בפועל לא נאמר לי שהמועד האחרון לתשלום הוא באחד במרץ ולכן לא הופתעתי מהמכתב.

בחלקו השני של המשפט נכתב כי במכתב שנשלח נכתב כי יש לשלם את האגרה עד תחילת חודש מרץ.

ישנה סתירה בין חלקי המשפט - אם לא נאמר לי שצריך לשלם עד אחד במרץ, אני כן אמור להתפלא מכך שהמכתב אומר שיש לעשות זאת. מכאן שלא נוצר היגיון פנימי במשפט ועל כן התשובה נפסלת.

תשובה (2): לולא ידעתי שהמועד האחרון לתשלום אגרת השידור הוא עשרה במאי, לא הייתי תמה לנוכח המכתב ששלחה אליי רשות השידור, ולפיו השנה יש לשלם את האגרה לא יאחר מתחילת חודש מאי.

תמצות: בחלקו הראשון של המשפט נאמר שאם לא ידעתי שצריך לשלם את אגרת השידור עד עשרה במאי, לא הייתי מופתע (משמעות המילה "תמה" היא מופתע) מהמכתב ששלחה אליי רשות השידור. כלומר, בפועל ידעתי שהמועד האחרון לתשלום הוא עשרה במאי ואני כן מופתע מהמכתב.

בחלקו השני של המשפט נאמר כי במכתב כתוב כי יש לשלם את האגרה עד תחילת חודש מאי.

חלקי המשפט מתיישבים זה עם זה - אם אני יודע שיש לשלם עד העשירי במאי, אז הרי שמכתב שאומר שצריך לשלם עד תחילת מאי אכן מפתיע. מכאן שנוצר היגיון פנימי בתשובה ועל כן זו התשובה הנכונה.

***אני חושבת שראוי לשנות את התאריך שבתשובה למשהו יותר חד-משמעי כמו ה-20 במאי. תלמידים תמיד מתבלבלים פה ולדעתי בצדק. 10 במאי יכול בקלות להיחשב תחילת חודש מאי.

תשובה (2).

16. **השאלה:** הליך תקין של מדינה דמוקרטית נתפס כיום כשלטון הרוב באמצעות קיומן של בחירות, אך לא תמיד כך היה. בדמוקרטיה האתונאית אנשים נבחרו לתפקידיהם בהגרלה ברוב רבדי הארגון המדיני, הדתי והמשפטי. שרי הממשלה וחברי הפרלמנט, הכהנים ומושבעים במשפט נבחרו בהגרלה, אשר שימשה חסם יעיל נגד קשרי הון-שלטון. אלמנט אי הוודאות מנע יצירת קשרים והשפעה וגרם למעורבות של אזרחים בכל רחבי אתונה. ההבדל בין אוליגרכיה ודמוקרטיה, אומר אריסטו, פילוסוף מאותה התקופה, הוא שבאוליגרכיה יש בחירות ובדמוקרטיה יש הגרלה.

איזו מהטענות הבאות שלהלן עולה מהפסקה?

פתרון: נעבור על התשובות המוצעות:

תשובה (1): מה שאנו תופסים היום כדמוקרטיה הוא למעשה אוליגרכיה כפי שהתקיימה באתונה בימי קדם התשובה אינה נכונה. אמנם בפסקה נכתב כי אריסטו טען כי ההבדל בין דמוקרטיה לאוליגרכיה הוא שבאוליגרכיה יש בחירות, מה שאומר שמה שאנו תופסים כיום כדמוקרטיה - בחירות - זה בעצם אוליגרכיה, אך אין זה אומר כי זו אוליגרכיה כפי שהתקיימה באתונה בימי קדם, שכן בפסקה נכתב כי באתונה התקיימה הגרלה ועל כן לא התקיימה שם אוליגרכיה לשיטתו של אריסטו.

תשובה (2): שוויון פוליטי ומעורבותם של אזרחים אינם יכולים להתקיים בדמוקרטיה בה שוררת אי-וודאות ביחסי השלטון

התשובה אינה נכונה. "אי וודאות" מוזכרת בפסקה כאלמנט חיובי שיוצרת ההגרלה - אי הוודאות מונעת קיום של קשרי הון-שלטון, ולא כמה שמפריע לשוויון ומעורבות אזרחים. כמו כן, בפסקה לא נאמר באילו תנאים יכולים להתקיים שוויון פוליטי ומעורבותם של אזרחים.

תשובה (3): ניתן לקיים דמוקרטיה גם על ידי הכרעת המיעוט ולא הכרעת הרוב

סימולציה 7 - הסברים לפרק 6 חשיבה מילולית

התשובה אינה נכונה. בפסקה אין השוואה בין הכרעת מיעוט להכרעת רוב, אלא לדמוקרטיה בה מתקיימות בחירות לבין דמוקרטיה בה מתקיימת הגרלה. הגרלה אינה קשורה לא להכרעת רוב ולא להכרעת מיעוט.

תשובה (4): בחירות באמצעות הגרלה שומרות על העיקרון הדמוקרטי ומסייעות במניעת שחיתות

זו התשובה הנכונה. מן הפסקה אכן עולה כי הגרלה היא כלי יעיל למניעת שחיתות שלטונית, שכן אי הוודאות שהיא יוצרת משמשת חסם נגד קשרי הון-שלטון, ועל כן היא מסייעת לשמור על העיקרון הדמוקרטי.

תשובה (4).

17. השאלה: "קבוצה גדולה" מוגדרת כקבוצה שכוללת את עצמה כאיבר בקבוצה, וכל קבוצה שאיננה איבר של עצמה, תהיה מוגדרת כ"קבוצה קטנה". ומה בנוגע לקבוצה הכוללת את כל הקבוצות הקטנות? אם קבוצה זו היא "קבוצה קטנה", הרי שהיא איבר של עצמה, אבל לפי ההגדרה קבוצה שהיא איבר של עצמה היא "קבוצה גדולה".

לעומת זאת, אם קבוצה זו היא "קבוצה גדולה", אז לפי ההגדרה של "קבוצה גדולה" היא צריכה לכלול את עצמה, אך דבר זה לא יתכן שכן היא כוללת רק "קבוצות קטנות".

מן הפסקה עולה אפוא כי –

פתרון: כיוון שהפסקה אינה פשוטה, התשובות עלולות לבלבל. לפיכך, ראשית נפשט את הנאמר בפסקה ונבין את הנאמר בה בטרם נבדוק תשובות.

בתחילה ניתנות שתי הגדרות:

"קבוצה גדולה" = הקבוצה כוללת את עצמה כאיבר בקבוצה.

"קבוצה קטנה" = הקבוצה כוללת את עצמה כאיבר בקבוצה.

לאחר מכן מוצגת סתירה המתייחסת לקבוצה הכוללת את כל הקבוצות הקטנות:

אם קבוצה הכוללת את כל הקבוצות הקטנות היא קבוצה קטנה, היא אמורה שלא לכלול את עצמה (לפי ההגדרה של קבוצה קטנה), אך אז היא לא כוללת את כל הקבוצות הקטנות (כי היא הרי לא כוללת את עצמה).

על פי אותו עיקרון, אם קבוצה הכוללת את כל הקבוצות הקטנות היא קבוצה גדולה, הרי שלפי ההגדרה של קבוצה גדולה היא בעצמה איבר בקבוצה. גם כאן נוצרת סתירה שכן מדובר בקבוצה המכילה רק קבוצות קטנות ועל כן אם הקבוצה כוללת את עצמה הרי שהיא כוללת גם קבוצה גדולה. כלומר, הסתירה נוצרת כאשר מנסים להגדיר את סוג קבוצה שתכלול את כל הקבוצות הקטנות – האם זו תיקרא קבוצה גדולה או קטנה?

תשובה (2) מבלבלת, אך היא אינה התשובה הנכונה מכיוון שאין סתירה בין העובדה ש"קבוצה גדולה" מכילה את עצמה לבין העובדה ש"קבוצה קטנה" לא מכילה את עצמה, אלא יש סתירה כאשר מנסים לגדיר את סוג הקבוצה שתכלול את כל הקבוצות הקטנות.

תשובה (4).

הבנת הנקרא (שאלות 18-23)

18. השאלה: מדוע בחר מחבר המאמר בביטוי "כהרף עין" בשורה הראשונה?

פתרון: נקרא את הפסקה מתחילתה ונעצור כשנבין מדוע בחר המחבר להשתמש בביטוי זה. הפסקה נפתחת באמירה "לפני יותר מחצי מיליארד שנה התרחשה התפרצות של חדשנות ביולוגית ותוך כמה מיליוני שנה, "הרף עין" בקנה מידה ביולוגי..." (שורות 1-2) הביטוי "הרף עין" מתייחס לפרק זמן של כמה מיליוני שנה, פרק זמן שעשוי להישמע כמשך זמן ארוך. הכותב כותב שפרק זמן זה הוא "הרף עין" בקנה מידה ביולוגי, ובכך הוא רוצה להדגיש כי ביחס לתהליכים ביולוגיים מדובר במשך זמן קצת מאד.

תשובה (3).

סימולציה 7 - הסברים לפרק 6 חשיבה מילולית

19.

השאלה: איזו מהתגליות הבאות **מאותה תקופה** יכול להחליש את השערתו של פארקר בפסקה הראשונה?

פתרון: נקרא מהנקודה בה עצרנו בסוף השאלה הקודמת, נבין מהי השערתו של פארקר ולאחר מכן נעבור על התשובות במטרה למצוא לה תשובה מחלישה.

השערתו של פארקר היא ששקיפות האוקיינוסים הרדודים, שקרתה לפני כחצי מיליארד שנה, יצרה יתרון הישרדותי עבור יצורים רואים ולכן חוש הראייה הלך והתפתח. לטענתו, התפתחות חוש הראייה הובילה להתפתחויות מבנים ביולוגיים ודפוסי התנהגות שלא היו קודם לכן.

קעת נעבור על התשובות המוצעות:

תשובה (1): הופעתם של יצורים בעלי חוש ראייה מפותח במימי האוקיינוס הרדודים

התשובה אינה נכונה, שכן תגלית זו מחזקת את השערתו של פארקר. הופעתם של יצורים בעלי חוש ראייה במימי האוקיינוס הרדודים היא ראייה לכך ששקיפותם של המים הרדודים אכן הביאה ליתרון הישרדותי לבעלי חיים בעלי חוש ראייה, מה שהוביל בהמשך להופעתם של יצורים כאלה שם.

תשובה (2): היכחדותם של יצורים חסרי עיניים

התשובה אינה נכונה, שכן תגלית זו מחזקת את השערתו של פארקר. פארקר שיער כי חוש הראייה העניק יתרון הישרדותי לבעלי החיים ולכן סביר כי יצורים ללא יכולת ראייה יכחדו, שכן לאלו אין יתרון הישרדותי. זוהי למעשה דוגמה התומכת בכך שחוש הראייה העניק יתרון הישרדותי (לבעלי עיניים – יש יתרון, ולכן לחסרי עיניים – יש חיסרון).

תשובה (3): מאובנים של כריש, חיה כמעט עיוורת, שהגיע לגיל בוגר ומציג תזונה עשירה

זו התשובה הנכונה, שכן תגלית זו מחלישה את השערתו של פארקר. בעל חיים שהגיע לגיל בוגר וניזון מתזונה עשירה הוא עדות לבעל חיים ששרד. כמו כן, בעל חיים זה חסר את חוש ראייה מפותח ובכל זאת שרד, כלומר זו הוכחה לכך שחוש הראייה אינו מהווה יתרון הישרדותי מה שמחליש את מסקנתו של פארקר.

תשובה (4): עדויות לרעידת אדמה שהותירה מעטה עפר עבה על קרקעית האוקיינוס למשך כמה מיליוני שנים

התשובה אינה נכונה, שכן תגלית זו אינה משפיעה על השערתו של פארקר. תגלית זו עוסקת בהצטברות עפר על קרקעית האוקיינוס ועל כן אינה משפיעה על שקיפתו.

תשובה (3).

20.

השאלה: איזה מהמשפטים הבאים **אינו** משתמע מהפסקה השנייה?

פתרון: נעבור על התשובות המוצעות:

תשובה (1): חוש הראייה מסייע הן לטורף והן לטרף

התשובה אינה נכונה, שכן משפט זה משתמע מהפסקה. בשורות 10-11 כתוב: "טורפים יכלו להתבייט על טרפם ואילו הטרף יכול היה לראות את הטרף מתקרב ולנקוט פעולות התחמקות." כלומר, חוש הראייה מסייע לטורף להתבייט על טרפו ומנגד מסייע לטרף לזהות את טורפו ולחמוק ממנו.

תשובה (2): לא היה כל קשר בין התפתחות התפיסה חזותית ליכולת התנועה

זו התשובה הנכונה, שכן משפט זה אינו משתמע מהפסקה. בשורות 11-13 מוסבר שתנועה ללא עיניים מסורבלת, ואין טעם בעיניים הרואות בהיעדר יכולת תנועה, ו"לכן תפיסה חזותית ויכולת תנועה התפתחו זו לצד זו כבמעין מרוץ חימוש". כלומר כן היה קשר בין התפתחות התפיסה החזותית לבין יכולת התנועה ולפיכך משפט זה סותר את הנאמר בפסקה ולכן אינו משתמע ממנה.

תשובה (3): פעולות התחמקות דורשות שילוב של חוש ראייה ויכולת תנועה

התשובה אינה נכונה, שכן משפט זה משתמע מהפסקה. בשורה 11 כתוב כי יכולת ראייה אפשרה לטרף לראות את הטרף מתקרב ולנקוט פעולות התחמקות. מכאן שפעולות התחמקות דורשות יכולת ראייה. בנוסף, כמובן שפעולות התחמקות מעצם מהותן דורשות יכולת תנועה ועל כן פעולות התחמקות דורשות שילוב של חוש ראייה ויכולת תנועה.

סימולציה 7 - הסברים לפרק 6 חשיבה מילולית

תשובה (4): תפיסה חזותית הופכת את יכולות התנועה לפחות מסורבלות

התשובה אינה נכונה, שכן משפט זה משתמע מהפסקה. בשורות 11-12 כתוב: "תנועה היא עסק אטי ומסורבל כל עוד אין עיניים שיכוונו אותך". מכאן משתמע שתפיסה חזותית, דהיינו היכולת לראות, הופכת את התנועה לפחות מסורבלת.

תשובה (2).

21. השאלה: איזה מהמשפטים הבאים מתאר את המהלך ההתפתחותי של בעלי החיים בפסקה השלישית?

פתרון: על פי השאלה עלינו למצוא מהלך התפתחותי של בעלי חיים בפסקה השלישית. לאור השאלה, בעת קריאת הפסקה השלישית נחפש תהליכים כרונולוגיים המוצגים בה:

שורות 16-18 מציגות את התהליך הבא: מי האוקיינוסים נהיו שקופים, כתוצאה מכך התפתחו רשתיות דמויות מצלמה ואלה הובילו להתפתחות חלקי גוף המשמשים להגנה (טפרים, לסתות, קונכיות). מכאן שניתן לפסול את תשובה (1), שכן טפרים וקונכיות מוצגים בפסקה כמנגנוני הגנה. כמו כן, בשלב זה ניתן לפסול גם את תשובה (2), שכן שקיפות מי האוקיינוסים הם שהובילו להתפתחות רשתיות ולא להיפך.

בהמשך הפסקה, בשורות 18-19, מוצג תהליך נוסף: מערכות העצבים נעשו מורכבות יותר מה שאיפשר את התפתחותן של התנהגויות טריפה חדשות, ובתגובה על אלה התפתחו שיטות חדשות להתחמקות ולהסוואה. נחפש תשובה אשר מציגה את אחד מהתהליכים האלו.

לפיכך תשובה (3) מתאימה: התפתחות מנגנוני הגנה ⇨ התפתחות שיטות טרף ⇨ התפתחות שיטות התחמקות והסוואה.

תשובה (4) אינה נכונה משום שעל פי הכתוב בפסקה הסתגלותם של חלקי הגוף הופיעו כתגובה להתפתחות הרשתיות ולא כתגובה להתנהגויות הטרפה החדשות.

לדעתי התשובה בעייתית, כי לא נאמר מפורשות שמנגנוני הגנה הובילו לשיטות טרף. נאמר שגם אלו התפתחו.

תשובה (3).

22. השאלה: איזה מהמשפטים הבאים מתאים לתאר את האנלוגיה המוצגת בפסקה הרביעית?

הפתרון: ראשית נבין את האנלוגיה המוצגת בפסקה הרביעית. הקטע כולו עוסק בהתפתחות ביולוגית מהירה מאוד (בקנה מידה ביולוגי) בהשוואה להתפתחויות ביולוגיות אחרות. הפסקה הרביעית עוסקת בהתפתחות טכנולוגית דיגיטלית מהירה מאוד ביחס להתפתחויות טכנולוגיות אחרות - ההתפתחות מהירה של האינטרנט והרשתות החברתיות לעומת ההתפתחות האיטית יותר של הטלוויזיה והרדיו. פארקר טוען שבעקבות ההתפתחויות הטכנולוגיות המהירות נכפתה הסתגלות חברתית מהירה מאוד, בדומה להסתגלות ההישרדותית והביולוגית שנכפתה על עולם החי בעקבות העלייה בשקיפות האוקיינוסים.

נחפש תשובה התואמת אנלוגיה זו:

תשובה (1): ההתפשטות הטכנולוגית הדיגיטלית לשקיפות האוקיינוסים

זו התשובה הנכונה. שקיפות האוקיינוסים היא הגורם שהביא להתפתחויות הביולוגיות המהירות כפי שהתפתחות הטכנולוגית מהירה הובילה להתפתחות חברתית מהירה.

תשובה (2): הרשתות החברתיות לטלפון והטלוויזיה

התשובה אינה נכונה, שכן בתשובה זו אין התייחסות למשל (ההתפתחות הביולוגית), אלא רק לנמשל (ההתפתחות הטכנולוגית).

תשובה (3): כלי תקשורת גלובליים להסתגלות מהירה של איברי גוף

התשובה אינה נכונה, שכן כלי התקשורת הגלובליים - אינטרנט ורשתות חברתיות - הם דוגמה לשינויים טכנולוגיים מהירים שהובילו להתפתחות חברתית, כשם ששקיפות האוקיינוסים הם השינויים הסביבתיים

סימולציה 7 - הסברים לפרק 6 חשיבה מילולית

שהובילו להתפתחות איברי הגוף החדשים. כלומר כלי התקשורת הם הגורם לשינוי בעוד שהתסגלותם המהירה של אברי הגוף הם התוצאה של השינוי.

תשובה (4): האינטרנט לכוח מערער של ממש

התשובה אינה נכונה, שכן גם בתשובה זו, כמו בתשובה (2), אין התייחסות למשל אלא רק.

תשובה (1).

---

23. השאלה: מה משמעות המילים המודגשות בשורה האחרונה?

פתרון: נקרא את המשפט בו מופיעות המילים המודגשות מתחילתו: "ההשפעה ניכרת על הארגונים והמוסדות שלנו - ממשלות, צבאות, כנסיות, בנקים, שיאלצו להתאים את עצמם לשינויי התקופה ולפתח מנגנונים שיותירו אותם רלוונטיים **מחד** ומוגנים **מאידך**". (שורות 28-30)

מילים אלה מתייחסות למנגנונים שיאלצו לפתח מוסדות וארגונים. משמעות המשפט היא שהמנגנונים יאלצו לקיים שני אילוצים במקביל, גם להיות מוגנים וגם להיות רלוונטיים. אמנם מילים אלה יוצרות ניגוד המדגיש את כוונת הכותב כי ישנו קושי לעמוד בשניהם במקביל - רלוונטיות דורשת אימוץ טכנולוגיות חדשות המקשות על ההגנה ולהיפך - אך למרות זאת מילים אלה מדגישות כי על אף הקושי שני האילוצים חייבים להתקיים במקביל.

תשובה (2).

